

กลวิธีทางภาษากับการสื่อความหมาย “#การเรียนออนไลน์”
ในสถานการณ์การแพร่ระบาด COVID-19
Linguistic Strategies and Communicating The Meaning
“#Online Learning” During The Pandemic of Covid-19

รุ่งรัตน์ ทองสกุล¹
Rungrat Thongsakul¹

Receive: 1 มิถุนายน 2566 Revised: 18 กรกฎาคม 2566 Accepted: 26 กรกฎาคม 2566

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีทางภาษากับการสื่อความหมายจาก #การเรียนออนไลน์ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ใช้ทวิตเตอร์ และเฟซบุ๊ก ที่โพสต์ ตั้งแต่ 1 – 31 กรกฎาคม 2564 ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างเป็นระบบ 187 โพสต์ และใช้กรอบแนวคิดการวิจัยสาขาภาษาศาสตร์ด้านการวิเคราะห์ความหมาย ผลการศึกษาพบว่า มีกลวิธีทางภาษา 11 กลวิธี ได้แก่ (1) การอ้างประสบการณ์หรือข้อเท็จจริง 106 โพสต์ คิดเป็นร้อยละ 56.68 (2) การแสดงความรู้สึก 83 โพสต์ คิดเป็นร้อยละ 44.39 (3) การถาม 78 โพสต์ คิดเป็นร้อยละ 41.71 (4) การติเตียน 64 โพสต์ คิดเป็นร้อยละ 34.22 (5) การเสียดสี 48 โพสต์ คิดเป็นร้อยละ 25.67 (6) การยืนยัน 30 โพสต์ คิดเป็นร้อยละ 16.04 (7) การเรียกร้อง 29 โพสต์ คิดเป็นร้อยละ 15.51 (8) การแนะนำ 19 โพสต์ คิดเป็นร้อยละ 10.16 (9) การสร้างอารมณ์ขัน 12 โพสต์ คิดเป็นร้อยละ 6.42 (10) การคาดคะเน 6 โพสต์ คิดเป็นร้อยละ 3.21 และ (11) การคาดหวัง 5 โพสต์ คิดเป็นร้อยละ 2.67 โดยมีการสื่อความหมายการเรียนออนไลน์ ที่สะท้อนถึงเจตนาของผู้โพสต์อย่างหลากหลาย เช่น วิธีการสอน ทักษะและความรู้ของครู สภาพแวดล้อมในการเรียน ความพร้อมของครอบครัว สภาพเศรษฐกิจ

คำสำคัญ: กลวิธีทางภาษา, การสื่อความหมาย, แสซแท็ก, การเรียนออนไลน์, การแพร่ระบาด COVID-19

ABSTRACT

This study aimed to investigate linguistic strategies and a way to communicate the meaning from #online learning during the pandemic of Covid-19. Data were collected from Twitter and Facebook users posted from 1 - 31 July 2021. Systematic random sampling was used to select 187 posts and use a conceptual framework in linguistics regarding meaning

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต; Assistant Professor Dr., Faculty of Humanities and Social Sciences, Phuket Rajabhat University, Thailand; e-mail: rungrat.9102@gmail.com

analysis. The findings from the study revealed that there were 11 linguistic strategies, namely, (1) reference to experiences or facts in 106 posts, (56.68%), (2) emotional expression in 83 posts, (44.39%), (3) questioning in 78 posts, (41.71%), (4) blaming in 64 posts, (34.22%), (5) satire in 48 posts, (25.67%), (6) confirmation in 30 posts, (16.04%), (7) demanding in 29 posts, (15.51%), (8) suggestion in 19 posts, (10.16%), (9) creating a sense of humor in 12 posts, (6.42%), (10) estimation in 6 posts, (3.21%) and (11) expectation in 5 posts, (2.67%). There were various ways to communicate the meaning of online learning that reflect the intention of posters, such as teaching method, teachers' skills and knowledge, leaning environment, family preparedness, economic status.

KEYWORDS: Linguistic strategy, Communication, Hashtag, Online learning, Pandemic Covid-19

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา (Coronavirus) หรือโควิด-19 (COVID-19) ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของผู้คนอย่างมาก โดยเฉพาะการแพร่ระบาดระลอกที่ 3 ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2564 ที่มีจำนวนผู้ติดเชื้อเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง กรมควบคุมโรค (2564) กล่าวถึงยอดผู้ติดเชื้อและยอดผู้เสียชีวิตในประเทศไทยข้อมูล ณ วันที่ 20 กรกฎาคม 2564 ว่า “มียอดผู้ป่วยสะสมจำนวน 426,475 คน ยอดผู้เสียชีวิต จำนวน 3,502 คน” การดำเนินชีวิตประจำวันของคนไทยจึงต้องปรับเปลี่ยนไปจากเดิมเพื่อป้องกันและลดการแพร่ระบาดของโควิด-19 โดยเฉพาะสถานศึกษาทั่วประเทศที่ไม่สามารถเปิดทำการเรียนการสอนได้ตามปกติ กระทรวงศึกษาธิการจึงมีมติให้เลื่อนการเปิดภาคเรียนจากวันที่ 17 พฤษภาคม 2564 เป็นวันที่ 14 มิถุนายน 2564 และกำหนดนโยบายให้จัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์

การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนที่เรียกว่า e-Learning โดยเรียนรู้ผ่านอุปกรณ์สื่ออิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ หรือระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อถ่ายทอดเนื้อหา รูปภาพ วิดีทัศน์ รวมถึงการใช้สื่อหลายประเภท ร่วมกับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย มีความหลากหลาย และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตามความต้องการ (วิทยา วาโย และคณะ, 2563) ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์มีความสำคัญอย่างมาก และถือเป็นความท้าทายของสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะต้องวางแผนเพื่อบริหารจัดการอย่างรอบด้าน

การเปลี่ยนผ่านด้านเทคโนโลยีทำให้วงการการศึกษาทั่วโลกรู้จักการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์มากขึ้น และต้องยอมรับว่าผลลัพธ์ที่เกิดจากการเรียนการสอนแบบออนไลน์ไม่เท่ากับการเรียนการสอนในห้องเรียน อย่างไรก็ตาม เมื่อเกิดการแพร่ระบาดของโควิด-19 การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์เป็นสิ่งจำเป็น แต่สิ่งที่เป็นปัญหาตามมา คือ การปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนแบบทันทีทันใด เพราะผู้เรียนบางส่วนไม่ได้มีความพร้อมสำหรับการเรียนออนไลน์ (วงศ์พันธ์ อมรินทร์เทวา, 2564) เช่น ผู้เรียนบางส่วนไม่มีคอมพิวเตอร์ทั้งแบบ ตั้งโต๊ะ แบบพกพา และแท็บเล็ต รวมถึงไม่มีอินเทอร์เน็ตสำหรับใช้

เรียนออนไลน์ที่บ้าน ในขณะที่สถานศึกษาต้องเผชิญกับความท้าทายในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียน โดยเฉพาะวิชาที่ต้องปฏิบัติ (รัชนิบูรณ์ เนตรภักดี และคณะ, 2563)

การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ตามมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของโควิด-19 ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ รวมถึงแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลายผ่านสื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะการติดแฮชแท็ก (Hashtag) “#เรียนออนไลน์” เป็นการสร้างหัวข้อสนทนาเพื่อให้ผู้ใช้งานเข้าถึงข้อมูลการแสดงความคิดเห็นต่อการเรียนออนไลน์ผ่านสื่อออนไลน์ โดยเฉพาะทวิตเตอร์ (Twitter) เช่น ...เครียดมาก ๆ เลย #เรียนออนไลน์ (ทวิตเตอร์, 6 กรกฎาคม 2564) และเฟซบุ๊ก (Facebook) ฝากถึงนักเรียน ก่อนจะกดส่งข้อความบอกรักหวาน ๆ กรุณากดส่งงานครูด้วยนะ #เรียนออนไลน์ (เฟซบุ๊ก, 16 กรกฎาคม 2564)

การใช้ภาษาในสื่อออนไลน์เพื่อแสดงทัศนคติต่อการเรียนออนไลน์ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 เป็นการใช้ถ้อยคำเพื่อแสดงเจตนาอย่างใดอย่างหนึ่งเกี่ยวกับการเรียนออนไลน์ โดยคาดหวังให้ผู้รับสารรับรู้ถึงความรู้สึกและความหมายของสารนั้น ๆ ญัฐนิชา พันคำสาย (2565) ศึกษา “วาทกรรมโควิด 19 ในสื่อออนไลน์ : ประเภทวาทกรรมและความหมาย” กล่าวถึงการใช้ถ้อยคำในสื่อออนไลน์ในภาวะที่มีโรคระบาดว่า ทำให้คนเกิดความวิตกกังวล เกิดความเครียด จึงแสดงออกทางความคิดเห็นหรือระบายนามความรู้สึกโดยใช้ภาษาเป็นสื่อ ซึ่งมีเจตนาและอำนาจในเชิงความคิดบางประการแฝงอยู่ (จันทิมา อังคพณิชกิจ, 2562) เช่นเดียวกับการแสดงความคิดเห็นจากการเรียนออนไลน์ที่แฝงเจตนาหรือวัตถุประสงค์ในการสื่อสารทั้งเชิงลบและเชิงบวก โดยพบว่ามีการใช้กลวิธีทางภาษาหลายลักษณะ เช่น การเรียกร้อง การคาดหวัง การแนะนำ การเสียดสี โดยอาศัยประสบการณ์ สภาพแวดล้อมที่พบเจอมาเป็นพื้นฐานในการแสดงออก อย่างไรก็ดีตาม ความคิดเห็นบางอย่างส่งผลต่อการรับรู้ข้อมูลที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์สังเคราะห์ และเป็นแนวทางนำไปแก้ปัญหาหรือนำไปปฏิบัติต่อไป

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญ และความน่าสนใจของการศึกษาเรื่อง กลวิธีทางภาษากับการสื่อความหมาย “#การเรียนออนไลน์” ในสถานการณ์การแพร่ระบาด COVID-19 เพื่อทำความเข้าใจกลวิธีทางภาษากับความสัมพันธ์ของเนื้อหาสาระที่ผู้โพสต์ต้องการสื่อเพื่อแสดงทัศนคติจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษากลวิธีทางภาษากับการสื่อความหมาย “#การเรียนออนไลน์” ในสถานการณ์การแพร่ระบาด COVID-19 จากทวิตเตอร์ และเฟซบุ๊ก

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ศึกษาข้อมูลจากสื่อออนไลน์ประเภททวิตเตอร์ และเฟซบุ๊ก เป็นหลัก โดยมีระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ข้อความจากโพสต์ในทวิตเตอร์ และเฟซบุ๊ก เกี่ยวกับการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ปรากฏข้อความ “#การเรียนออนไลน์

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ข้อความจากโพสต์ในทวิตเตอร์ และเฟซบุ๊ก เกี่ยวกับการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ปรากฏข้อความ “#การเรียนออนไลน์” ซึ่งโพสต์

ตั้งแต่วันที่ 1 – 31 กรกฎาคม 2564 ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างเป็นระบบ (Systematic random sampling) โดยนำโพสต์ทั้งหมดมาเรียงลำดับตามเวลาที่โพสต์แล้วสุ่ม 1 โพสต์จากทุก ๆ 5 โพสต์ จากทวีตเตอร์จำนวน 700 โพสต์ สุ่มได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 140 โพสต์ และจากเฟซบุ๊ก จำนวน 236 โพสต์ สุ่มได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 47 โพสต์ รวมทั้งหมดจำนวน 187 โพสต์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบฟอร์มบันทึกข้อความที่โพสต์เกี่ยวกับการเรียนออนไลน์ในทวีตเตอร์ และเฟซบุ๊ก ซึ่งปรากฏข้อความ #การเรียนออนไลน์ วันที่ที่โพสต์ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิดการวิเคราะห์ข้อความ และกลวิธีทางภาษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลข้อความทวีตเตอร์ และเฟซบุ๊ก จากผู้โพสต์ที่ไม่ระบุตัวตนซึ่งโพสต์เกี่ยวกับการเรียนออนไลน์ที่ปรากฏข้อความ #การเรียนออนไลน์

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลมาวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาและการสื่อความหมาย โดยใช้แนวคิดการวิจัยสาขาภาษาศาสตร์ในด้านการวิเคราะห์ความหมายและกลวิธีทางภาษา และตรวจสอบความถูกต้องกับผู้เชี่ยวชาญที่เป็นอาจารย์ผู้สอนภาษาไทยในระดับอุดมศึกษา จำนวน 2 คน

เขียนรายงานผลการวิจัย และนำเสนอผลการวิจัยโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ พร้อมทั้งคิดค่าเฉลี่ยร้อยละของกลวิธีทางภาษาที่พบ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษากลวิธีทางภาษาที่ปรากฏใน “#การเรียนออนไลน์” ในสถานการณ์การแพร่ระบาด COVID-19 จำนวน 187 โพสต์ พบว่ามีกลวิธีทางภาษาหลัก ๆ จำนวน 11 กลวิธี ดังรายละเอียดการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษา จำนวนที่พบ และค่าเฉลี่ยร้อยละของกลวิธีทางภาษาดังกล่าว ดังนี้

1. กลวิธีการอ้างประสบการณ์หรือข้อเท็จจริง เป็นการอ้างเหตุผลเพื่อเป็นหลักฐานให้เกิดความน่าเชื่อถือ (วัฒนา แซ่มวงษ์ และคณะ, 2558) การศึกษาครั้งนี้พบว่าผู้โพสต์กล่าวอ้างข้อมูลจากประสบการณ์และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเรียนออนไลน์ เช่น วิธีการสอน การสั่งงาน การวัดและประเมินผลของครู สภาพแวดล้อมในการเรียน ความพร้อมของผู้เรียน สภาพสังคม พบจำนวน 106 โพสต์ คิดเป็นร้อยละ 56.68 จากจำนวนโพสต์ทั้งหมด 187 โพสต์ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

บางคนเป็นแค่ผู้ประกอบการหาเข้ากินค่าแล้วการที่จะให้ค่ามานั่งเรียนออนไลน์มันลำบากมาก ๆ เพราะบางคนเค้าเดิมนัดเพื่อจะมาให้ลูกเรียน อาทิตย์หนึ่งก็ 300-400 บาท เด็กนักเรียนก็ไม่มีโทรศัพท์เพื่อเรียนกันทุกคน บางคนต้องใช้โทรศัพท์พ่อแม่เพื่อมาเรียน #เรียนออนไลน์

(ทวีตเตอร์, 4 กรกฎาคม 2564)

ตัวอย่างที่ 2

ครูก็จะบ่นนักเรียนที่ออกไปก่อนว่าไม่สนใจในวิชานี้เลย แถมยังกดออก ไม่ให้ความสำคัญนูนนี่ นั้น แล้วก็ถามเลยว่าเป็นเพราะอะไร ทำไมถึงออกก่อน ในกรณีของเรา คือ มันแต่งออกเองค่ะ แล้ววิชานี้คือวิชาที่เราเครียดที่สุด วิชาอื่นเราพอไปได้รอดนะค่ะ แต่วิชานี้คือไม่ไหว #เรียนออนไลน์

(ทวีตเตอร์, 11 กรกฎาคม 2564)

ตัวอย่างข้างต้น เป็นกลวิธีการบอกเล่าเรื่องราวจากประสบการณ์ และข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น โดยตัวอย่างที่ 1 กล่าวถึงความยากลำบากของการเรียนออนไลน์ เพราะพ่อแม่มีรายได้น้อยแต่ต้องหาเงินเพื่อจัดหาสิ่งสนับสนุนการเรียนแก่ลูก ผู้โพสต์นำเสนอข้อมูลรายจ่ายในการเรียนด้วยการระบุจำนวนเงินคือ “300-400 บาท” เพื่อให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น และตัวอย่างที่ 2 กล่าวถึงสถานการณ์การเรียนออนไลน์ของผู้โพสต์ที่ครูไม่เข้าใจว่าเกิดอะไรขึ้น โดยใช้ถ้อยคำว่า “ทำไมถึงออกก่อน” และผู้โพสต์ให้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงว่า “มันแต่งออกเอง”

2. กลวิธีการแสดงความรู้สึก เป็นการแสดงถึงอารมณ์ความรู้สึก สภาพจิตใจ (จันทิมา อังคพนิช, 2562) การศึกษาครั้งนี้พบว่าผู้โพสต์ใช้ถ้อยคำสื่ออารมณ์ความรู้สึกเกี่ยวกับการเรียนออนไลน์ทั้งด้านลบ และด้านบวก พบจำนวน 83 โปสต์ คิดเป็นร้อยละ 44.39 จากจำนวนโปสต์ทั้งหมด 187 โปสต์ ดังนี้

2.1 กลวิธีการแสดงความรู้สึกด้านลบ เป็นการใช้ถ้อยคำสื่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้โพสต์ที่แสดงออกทางลบ โดยสื่อความหมายถึงวิธีการสอนของครูที่ไม่เหมาะสม อุปกรณ์ไม่เพียงพอและไม่พร้อมสำหรับการเรียน สิ่งแวดล้อมไม่อำนวยให้เกิดการเรียนรู้ ไม่มีเพื่อน เป็นต้น ถ้อยคำบ่งชี้ความรู้สึกด้านลบ เช่น ไม่รู้เรื่อง เครียด เหนื่อย ท้อแท้ หหมดไฟ แยก โกรธ หหมดแรง ลำบาก รำคาญ โมโห กลัว ระวัง พบจำนวน 79 โปสต์ คิดเป็นร้อยละ 42.25 จากจำนวนโปสต์ทั้งหมด 187 โปสต์ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

โ้ยยยยยย หันไปทางไหนก็มีแต่วิจัย ภูเครียดทุกทีมาก ปี4นี่เม่งเป็นอะไรที่หนักมากจริง ๆ #เรียนออนไลน์ #เรียนออนไลน์เราจะตายกันหมด #เหนื่อยใจ #เหนื่อยกับชีวิต #ตายทิพย์

(ทวีตเตอร์, 13 กรกฎาคม 2564)

ตัวอย่างที่ 2

รู้สึกหมดแรงในการเรียนช่วงนี้มาก #เรียนออนไลน์ #การศึกษาฆ่าฉัน

(ทวีตเตอร์, 19 กรกฎาคม 2564)

ตัวอย่างที่ 3

สงสารนักเรียนที่ต้องมีอุปสรรคต่าง ๆ นา ๆ ในการเรียนออนไลน์ ในขณะที่หลักสูตรการเรียนการสอนโบราณคร่ำครึ แคมป์วัดผลจากคะแนนสอบกันแบบเดิม ๆ การแข่งขันก็สูงมาก มันวัดอะไรได้จริง ๆ หรือ #เรียนออนไลน์ #COVID

(ทวีตเตอร์, 29 กรกฎาคม 2564)

ตัวอย่างข้างต้น เป็นกลวิธีการแสดงความรู้สึกด้านลบ ตัวอย่างที่ 1 เป็นความรู้สึกด้านลบของผู้เรียนต่อวิชาวิจัย ซึ่งเรียนในชั้นปีที่ 4 ผู้โพสต์แสดงความรู้สึกผ่านคำว่า “เครียด ท้อมาก หนักมาก” ตัวอย่างที่ 2 ผู้โพสต์แสดงความรู้สึกผ่านคำว่า “หมดแรง” กับการเรียนออนไลน์ และตัวอย่างที่ 3 ผู้โพสต์แสดงความรู้สึก “สงสาร” นักเรียนที่ต้องเรียนออนไลน์ รวมถึงแสดงความรู้สึกต่อหลักสูตรว่า “โบราณคร่ำครึ” ที่ยังคงใช้การเรียนการสอนแบบเดิมที่ยังคงวัดผลแบบเดิม ๆ และเน้นการแข่งขัน

2.2 กลวิธีการแสดงความรู้สึกด้านบวก เป็นการใช้ถ้อยคำสื่ออารมณ์ความรู้สึก และทัศนคติของผู้โพสต์ที่แสดงออกทางบวก โดยสื่อความหมายถึงความชอบในการเรียนออนไลน์ที่ทำให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกผ่านการเขียน วิธีการสอนที่น่าสนใจ เป็นต้น ถ้อยคำบ่งชี้ความรู้สึกด้านบวก เช่น ปังมาดต ชอบ พบจำนวน 4 โพสต์ คิดเป็นร้อยละ 2.14 จากจำนวนโพสต์ทั้งหมด 187 โพสต์ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

เมื่อเพื่อนผู้ช่วยขอให้ครูพละเปิดเพลง next level **ปังมาดต!!**ความแฟนบอยนี้นั้น55555 #เรียนออนไลน์ #เรียนพละ #เรียนมัธยม

(ทวีตเตอร์, 13 กรกฎาคม 2564)

ตัวอย่างที่ 2

บางทีเราว่าเราก็**ชอบบอรัม**ออนไลน์มากกว่านะ สำหรับ Introvert แบบเรารู้สึกว่า**กล้าพิมพ์**ถามมากกว่า #เรียนออนไลน์ #introvert

(ทวีตเตอร์, 19 กรกฎาคม 2564)

ตัวอย่างข้างต้น เป็นกลวิธีการแสดงความรู้สึกด้านบวก ตัวอย่างที่ 1 เป็นความชื่นชอบของผู้โพสต์ต่อเหตุการณ์ที่ครูพละเปิดเพลงขณะกำลังสอน ทำให้รู้สึกถึงความ “ปังมาดตต” เป็นคำสแลงที่มาจากคำว่า “ปัง” หมายถึง ความดีงาม ความโดดเด่น ความชื่นชอบ และ “มาดตต” หมายถึง “มาก” ปังมาดตต จึงสื่อความหมายถึง ความชื่นชอบอย่างมาก และตัวอย่างที่ 2 ผู้โพสต์ระบุชัดเจนว่า “ชอบบอรัมออนไลน์” เพราะสามารถสอบถามเพิ่มเติมได้ด้วยวิธีการพิมพ์ การแสดงความรู้สึกด้วยคำว่า “กล้าพิมพ์” แสดงถึงจุดเด่นของการเรียนออนไลน์ว่ามีช่องทางการสื่อสารผ่านการพิมพ์สำหรับผู้ที่ไม่กล้าซักถาม

3. กลวิธีการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ เป็นการถามที่ไม่ต้องการคำตอบในเชิงข้อมูลแต่เป็นการใช้คำถามในเชิงชี้แนะ (วัฒนา แซ่มวงษ์ และคณะ, 2558) การศึกษาครั้งนี้พบว่าผู้โพสต์เจตนาตั้งคำถามโดยไม่ต้องคำตอบเพื่อให้คิดหรือทบทวนเกี่ยวกับการสอนออนไลน์ เช่น สอบถามถึงวิธีการสอน จรรยาบรรณครู การหาเงินเพื่อจ่ายค่าเทอม การบริหารจัดการของภาครัฐ ถ้อยคำบ่งชี้การถาม เช่น ทำไม ที่ไหน แบบไหน ไปไหน พบจำนวน 78 โพสต์ คิดเป็นร้อยละ 41.71 จากจำนวนโพสต์ทั้งหมด 187 โพสต์ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

ไม่อยากจะเรียนแล้วอะ **หยุดเรียนทั้งประเทศเลยได้มั๊ย**. มันไม่ได้จริง ๆ ฟีนไปก็ยิ่งแย่ เทื่อ. #เรียนออนไลน์ไม่มีจริง

(ทวีตเตอร์, 27 กรกฎาคม 2564)

ไม่ได้ใช้ ipad เรียนนะคะ / wife ไม่ค่อยดีคะ = แก้ปัญหาสิคะ ไม่เข้าเรียนคือเช็คขาดคะ งั้น
คุณทำไงก็ได้คืนค่าเทอมแค่นี้ทำได้มั๊ยคะ #ครอบครัวเรียน #เรียนออนไลน์

(ทวีตเตอร์, 30 กรกฎาคม 2564)

ตัวอย่างที่ 2

ตัวอย่างข้างต้น เป็นกลวิธีการถามเชิงวาทิลิปที่ไมต้องการคำตอบ ตัวอย่างที่ 1 เป็นการถาม
เพื่อแสดงเจตนาเรียกร้องให้หยุดการเรียนการสอนออนไลน์ เพราะไม่ชอบเรียน เรียนไปก็ไร้ประโยชน์
และตัวอย่างที่ 2 แสดงถึงปัญหาที่เกิดจากการเรียนออนไลน์ ทั้งอุปกรณ์การเรียน ระบบอินเทอร์เน็ตที่มี
ปัญหา จึงเรียกร้องให้มีการแก้ปัญหา และหากทำไม่ได้ก็ให้คืนค่าเทอม เป็นกลวิธีการตั้งคำถามว่าทำได้
หรือไม่ โดยไม่หวังคำตอบจากบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. กลวิธีการติเตียน เป็นการกล่าวในเชิงตำหนิการกระทำที่ไม่เหมาะสมที่เกิดขึ้นใน
สถานการณ์นั้น ๆ (จิตติมา บุญแลบ และปนนดา เลอเลิศยุติธรรม, 2561) การศึกษาครั้งนี้พบว่าผู้โพสต์
เจตนาให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนออนไลน์ทราบถึงความผิดพลาดหรือข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น เช่น
ค่าใช้จ่ายไม่เหมาะสมกับการเรียนออนไลน์ ครูไม่พร้อมสำหรับการสอน ครอบครัวไม่อำนวยความสะดวก
ในการเรียน ถ้อยคำบ่งชี้การติเตียน เช่น นามาน ผู้นำแ่สอนแบบโง่ ๆ ครู ปสด. บ้าบอ พบจำนวน 64
โพสต์ คิดเป็นร้อยละ 34.22 จากจำนวนโพสต์ทั้งหมด 187 โพสต์ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

การศึกษาห่วย ๆ #เรียนออนไลน์

(ทวีตเตอร์, 16 กรกฎาคม 2564)

ตัวอย่างที่ 2

การศึกษา = วัดกันที่เกรด เกรดน้อย = เด็กโง่ เกรดเยอะ = เด็กฉลาด เลิกเอาความคิดป่วย ๆ
นี้มาใช้ลัทธิ #การศึกษาไทยล้นดิน #การศึกษาฆ่าฉั่น #เรียนออนไลน์ #ระบบการศึกษาไทย

(ทวีตเตอร์, 19 กรกฎาคม 2564)

ตัวอย่างข้างต้น เป็นกลวิธีการติเตียนที่ผู้โพสต์แสดงเจตนาให้ผู้อ่านทราบถึงความผิดพลาดที่
เกิดจากการเรียนออนไลน์ เป็นการตำหนิผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา รวมถึงครู โดยใช้คำด่าแบบ
ตรงไปตรงมา ตัวอย่างที่ 1 เป็นการตำหนิการเรียนออนไลน์ว่า “ห่วย ๆ” หมายถึง แย่มาก (ราชบัณฑิตยสถาน,
2557) และตัวอย่างที่ 2 เป็นการติเตียนวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะการวัดผลทางการศึกษา
ของครูหรือผู้ที่กำหนดนโยบายการศึกษาของประเทศ ด้วยคำว่า “ความคิดป่วย” หมายถึง ความคิดที่อยู่
ในภาวะไม่ปกติ ไม่เหมาะสม ไม่สมบูรณ์ เปรียบเหมือนร่างกายของคนป่วย มีความหมายลักษณะเดียวกับ
คำว่า ตรรกะป่วย เป็นการตัดสนใจผิดพลาด ไม่มีเหตุและผลเพียงพอในการตัดสิน

5. กลวิธีการเสียดสี เป็นการใช้อ้อยคำที่ไม่ตรงตามข้อความ โดยมีเจตนาเพื่อตำหนิหรือ
วิพากษ์วิจารณ์ข้อบกพร่องของผู้อื่น (อุมาภรณ์ สังขมาน, 2559) การศึกษาครั้งนี้พบว่าผู้โพสต์มีเจตนา
วิพากษ์วิจารณ์ข้อบกพร่องที่เกี่ยวกับการเรียนออนไลน์โดยใช้อ้อยคำที่ไม่ตรงตามข้อความ เช่น การสั่งงาน

ของครู วิธีการสอนของครู ความพร้อมในการเรียน พบจำนวน 48 โปสต์ คิดเป็นร้อยละ 25.67 จากจำนวน โปสต์ทั้งหมด 187 โปสต์ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

รวมถึงก่อนตอนเรียนออนไลน์ เรียนข้างบน ข้างล่างเสียไม้ เรียนข้างบน แมวกัดกันบนหลังคา เรียนข้างบน ร้านข้าวเปิดเพลงกุ๊งเรียนรู้มั้ง #เรียนออนไลน์

(ทวีตเตอร์, 20 กรกฎาคม 2564)

ตัวอย่างที่ 2

...สั่งเอา ๆ สิ่งทีเดียวเพื่อชาติหน้าด้วยหรือไง บ้าบอ #เรียนออนไลน์

(เฟซบุ๊ก, 23 กรกฎาคม 2564)

ตัวอย่างข้างต้น เป็นกลวิธีการเสียดสีที่ผู้โพสต์แสดงเจตนาสื่อถึงข้อบกพร่องที่เกิดจากการเรียนออนไลน์ เป็นการกล่าวถึงสิ่งหนึ่งแต่เจตนาให้สื่อความหมายไปอีกทางหนึ่ง ตัวอย่างที่ 1 เป็นเหตุการณ์เรียนออนไลน์อยู่ที่บ้าน แต่ต้องพบกับสิ่งรบกวนทำให้เรียนไม่รู้เรื่อง ผู้โพสต์จึงใช้การเสียดสีด้วยการประชดประชันว่าสถานการณ์ที่กำลังรบกวนอยู่ขณะนี้ว่าคงจะเรียนรู้อะไร จากข้อความว่า “กุ๊งเรียนรู้มั้ง” เช่นเดียวกับตัวอย่างที่ 2 ครูสั่งงานมากเกินไป ไม่เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนออนไลน์ จึงประชดประชันในสิ่งที่เป็นไปได้ด้วยคำถามว่า “สิ่งทีเดียวเพื่อชาติหน้าด้วยหรือไง”

6. กลวิธีการยืนยัน เป็นการใช้ถ้อยคำที่มีเจตนาสนับสนุนคำพูดหรือการกระทำว่าเป็นเช่นนั้นจริง ๆ (สินทรัพย์ ยืนยาว, และคณะ 2560) การศึกษาครั้งนี้พบว่าผู้โพสต์เจตนาสนับสนุนคำพูด การกระทำ รวมถึงความเชื่อเกี่ยวกับการเรียนออนไลน์ โดยเน้นย้ำว่าควรเป็นเช่นนั้น เช่น ยืนยันความไม่พร้อมในการเรียน ความลำบากในการเรียน การสั่งงานของครู ถ้อยคำที่บ่งชี้การยืนยัน เช่น จริง ๆ แน่نون รับรอง ชัวร์ ๆ พบจำนวน 30 โปสต์ คิดเป็นร้อยละ 16.04 จากจำนวนโปสต์ทั้งหมด 187 โปสต์ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

ไม่ได้จริง ๆ กับการเรียนออนไลน์อะ ไม่ได้ คือ แบบไม่ได้ ภูไม่ได้ อาจารย์ไม่ได้ ไม่มีอะไรได้เลย อย่าฝืนเหอะ #เรียนออนไลน์

(เฟซบุ๊ก, 12 กรกฎาคม 2564)

ตัวอย่างที่ 2

สั่งงานเยอะมากอะจนไม่มีเวลาพักผ่อนแล้วอันนี้คือพยายามหาเวลาพักผ่อนแล้วนะแต่ไม่ได้เลยจริง ๆ เหนื่อยอยากดรอปเครียด #เรียนออนไลน์

(ทวีตเตอร์, 28 กรกฎาคม 2564)

ตัวอย่างข้างต้น เป็นกลวิธีการยืนยันที่ผู้โพสต์แสดงเจตนาเน้นย้ำให้ผู้อ่านทราบความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการเรียนออนไลน์ ตัวอย่างที่ 1 เป็นการยืนยันด้วยการเน้นย้ำว่าทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเรียนออนไลน์ทั้งผู้เรียน ผู้สอน ไม่ได้รับประโยชน์ใด ๆ จากการเรียนการสอนออนไลน์ และตัวอย่างที่ 2 เป็นการ

ยืนยันว่าการสั่งงานจากการเรียนออนไลน์มากเกินไปทำให้เวลาไม่มีเวลาส่วนตัว และไม่มีเวลาพักผ่อน ทั้งสองตัวอย่างผู้โพสต์แสดงเจตนาเน้นย้ำเพื่อยืนยันความคิด และเจตนาของตนเองด้วยคำว่า “ไม่ได้จริง ๆ”

7. กลวิธีการเรียกร้อง เป็นการแสดงความคิดเห็นโดยเจตนาให้เกิดการตอบสนองตามที่ตนเองต้องการ (สินทรัพย์ ยืนยาว และคณะ, 2560) การศึกษาค้นคว้าพบว่าผู้โพสต์ใช้ถ้อยคำแสดงความคิดเห็นโดยเจตนาให้เกิดการตอบสนองตามความต้องการเกี่ยวกับการเรียนออนไลน์ เช่น เรียกร้องให้หยุดเรียนให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือ ให้ครูเห็นใจเด็ก ถ้อยคำที่บ่งชี้การเรียกร้อง เช่น หยุดสั่งงาน ขอเหอะ อย่าได้ยอม พบจำนวน 29 โพสต์ คิดเป็นร้อยละ 15.51 จากจำนวนโพสต์ทั้งหมด 187 โพสต์ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

อยากให้ครูมองนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกันครับ ยอมรับเลยว่าตัวเองนั้นโง่มากอย่าเอามาตรฐานคนเก่งมาข่มผมเลย แคนนี่ก็โง่หัวไม่ขึ้นแล้วครับ โง่ดักดานคือผมเอง #การศึกษาไทย #เรียนออนไลน์ #ไอแพดเพื่อการศึกษา

(ทวีตเตอร์, 16 กรกฎาคม 2564)

ตัวอย่างที่ 2

อาจารย์หยุดสั่งงานกลุ่มขอร้อง ออนไลน์อยู่มันแบ่งงานกันยาก ฟังรู้จักกันด้วยจะปล่อยให้เขาทำเลยหรือเราเอามาทำเลยมันก็ลำบากใจ #เรียนออนไลน์

(ทวีตเตอร์, 25 กรกฎาคม 2564)

ตัวอย่างข้างต้น เป็นกลวิธีการเรียกร้องที่ผู้โพสต์แสดงเจตนาให้ผู้เกี่ยวข้องกับการเรียนออนไลน์ ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อตอบสนองความต้องการ โดยเจาะจงไปที่กลุ่มเป้าหมาย คือ “ครู” ตัวอย่างที่ 1 เป็นการเรียกร้องให้ครูมีความยุติธรรม ดูแลนักเรียนด้วยความเท่าเทียม และอย่านำมาตรฐานของคนเก่งไปเปรียบเทียบกับเพื่อข่มคนที่ด้อยกว่า ดังข้อความ “อยากให้ครูมองนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกันครับ” และตัวอย่างที่ 2 เป็นการเรียกร้องเชิงออกคำสั่งให้ครู “หยุดสั่งงานกลุ่ม” เพราะการเรียนออนไลน์ที่ผู้เรียนไม่ได้เจอหน้ากันแต่ต้องมาทำงานกลุ่มร่วมกันเป็นเรื่องที่กระทำได้ยาก ด้วยมีข้อจำกัดหลายประการ

8. กลวิธีการแนะนำ เป็นการใช้ถ้อยคำที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาในสถานการณ์นั้น ๆ (จิตติมา บุญแล และปณินดา เลอเลิศยุติธรรม, 2561) การศึกษาค้นคว้าพบว่าผู้โพสต์มีเจตนาชี้แจง และเสนอแนะแนวทางเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนออนไลน์นำไปปฏิบัติ เช่น แนะนำวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับช่วงวัย วิธีการบริหารของภาครัฐเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเรียน ถ้อยคำที่บ่งชี้การแนะนำ เช่น ควร ไม่ควร พบจำนวน 19 โพสต์ คิดเป็นร้อยละ 10.16 จากจำนวนโพสต์ทั้งหมด 187 โพสต์ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

สงสารเด็กนักเรียนที่ต้องมาเรียนออนไลน์โดยเฉพาะเด็กในช่วงวัยเตรียมอนุบาลหรือชั้น ป.1 เพราะเด็กวัยนี้ควรจะได้เล่นสนุกกับเพื่อน และได้รู้จักการเข้าสังคมไม่ว่าที่ที่ต้องเรียนออนไลน์จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการเข้าสังคมของเด็กวัยนี้มากแค่ไหน #เรียนออนไลน์

(ทวีตเตอร์, 10 กรกฎาคม 2564)

ตัวอย่างที่ 2

เอาจริงควรให้หยุดเรียนไปเลยป็นิ่งนะเพราะเรียนออนไลน์ไปก็ไม่รู้เรื่องอะไรเลย งานก็สั่งเยอะทำไมไหว #เรียนออนไลน์

(ทวีตเตอร์, 28 กรกฎาคม 2564)

ตัวอย่างข้างต้น เป็นกลวิธีการแนะนำที่ผู้โพสต์มีเจตนาชี้แจง และเสนอแนะผู้ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการเรียนออนไลน์ โดยให้เหตุผลประกอบว่าเพราะเหตุใดจึงเสนอแนะเช่นนั้น ตัวอย่างที่ 1 เป็นการแนะนำว่าการเรียนออนไลน์ไม่เหมาะสมกับเด็กช่วงวัยเตรียมอนุบาลหรือกำลังจะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยให้เหตุผลประกอบว่า เด็กวัยนี้ “ควรจะได้เล่นสนุกกับเพื่อน และได้รู้จักการเข้าสังคม” และตัวอย่างที่ 2 แนะนำให้หยุดเรียนโดยให้เหตุผลประกอบว่า “เรียนไปก็ไม่รู้เรื่อง”

9. กลวิธีการสร้างอารมณ์ขัน เป็นการใช้มุกตลกที่ต้องอาศัยการตีความเพื่อสร้างความสนุกสนาน ผ่อนคลายความเครียด (กาญจนา ต้นโพธิ์, 2563) การศึกษาครั้งนี้พบว่าผู้โพสต์นำสถานการณ์การเรียนออนไลน์มานำเสนอเป็นเรื่องขบขันเชิงยั่วล้อ และสร้างความไม่เข้ากัน เพื่อลดความตึงเครียดที่เกิดจากการเรียนออนไลน์ เช่น “สมองตีบมักคิดไม่ออกแต่คิดอย่างเดียวคือคิดถึงเธอเห้อ ๆ” พบจำนวน 12 โพสต์ คิดเป็นร้อยละ 6.42 จากจำนวนโพสต์ทั้งหมด 187 โพสต์ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

...ก่อนจะกดส่งข้อความบอกรักหวาน ๆ กรุณาจัดส่งงานครูด้วยนะ #เรียนออนไลน์

(เฟซบุ๊ก, 19 กรกฎาคม 2564)

ตัวอย่างที่ 2

เนื่องด้วยครูเซ็คซื่อนักเรียนแต่ละคนในชมแล้วมาเจอรูปกู ครูเรียกชื่อและถามว่าทำไมหน้าเธอแปลก ๆ จัง 55555ครูคะคือรูปชมที่กูตั้ง #เรียนออนไลน์เราจะตายกันหมด #เรียนออนไลน์

(ทวีตเตอร์, 29 กรกฎาคม 2564)

ตัวอย่างที่ 3

เรื่องเรียนผมอาจจะบ่เฉียบ แต่บักเขียนกะคือน้อยหน้า #เรียนออนไลน์

(เฟซบุ๊ก, 19 กรกฎาคม 2564)

ตัวอย่างที่ 4

ลาทุกคาบที่ไม่ได้เข้า แต่จารย์ก็เช็คขาดทุกคาบที่ไม่ได้เข้า #เรียนออนไลน์

(ทวีตเตอร์, 28 กรกฎาคม 2564)

ตัวอย่างที่ 1 และ 2 เป็นกลวิธีการสร้างอารมณ์ขึ้นด้วยวิธีการยั่วล้อ เป็นการนำพฤติกรรมของบุคคลที่ต้องการกล่าวถึงมาหยอกล้อ โดยตัวอย่างที่ 1 ครูซึ่งเป็นผู้โพสต์ได้หยอกล้อพฤติกรรมของนักเรียน โดยอาศัยความเข้าใจธรรมชาติของนักเรียนว่า มักให้ความสำคัญกับความรักมากกว่าการเรียน และแทนที่ครูจะตำหนิพฤติกรรมดังกล่าวกลับนำมาหยอกล้อเพื่อให้เกิดอารมณ์ขึ้นว่า “ก่อนจะกดส่งข้อความบอกรักหวาน ๆ กรุณากดส่งงานครูด้วยนะ” และตัวอย่างที่ 2 ผู้โพสต์ซึ่งเป็นนักเรียนยั่วล้อคำพูดของครูที่อาจพูดด้วยความไม่รู้ และความไม่เข้าใจ จากเหตุการณ์ที่ครูเห็นภาพโปรไฟล์นักเรียนที่ตั้งขึ้นเพื่อระบุตัวตนซึ่งมีลักษณะผิดแผกไปจากตัวตนที่แท้จริง ครูจึงทักท้วงว่า “ทำไมหน้าเธอแปลก ๆ จัง” การโพสต์ลักษณะนี้เป็นการยั่วล้อคำพูดที่แสดงถึงความไม่รู้ของครู ทำให้เกิดอารมณ์ขึ้น

ตัวอย่างที่ 3 และ 4 เป็นกลวิธีการสร้างอารมณ์ขึ้นด้วยความไม่เข้ากัน เหตุและผลขัดกัน หรือไม่ไปด้วยกัน ซึ่งเกิดขึ้นจากสถานการณ์การเรียนออนไลน์ ผู้โพสต์ คือ นักเรียน โดยตัวอย่างที่ 3 เป็นเหตุการณ์ที่ผู้โพสต์กล่าวถึงตัวเองที่เรียนไม่เก่งว่า “เรื่องเรียนผมอาจจะบ่เฉียบ” ข้อความที่ตามมาควรเป็นผลจากการเรียนไม่เก่ง แต่ผู้โพสต์กลับกล่าวไปอีกเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนไม่เก่งว่า “บักเขียบกะคือ น้อยหนา” ซึ่งเป็นข้อความที่ไม่เข้ากัน และตัวอย่างที่ 4 กล่าวถึงเหตุการณ์ที่ผู้โพสต์ไม่ได้เข้าเรียนจึงลาอาจารย์ สิ่งที่ควรเกิดขึ้น คือ อาจารย์รับทราบและระบุในใบเช็คชื่อว่า “ลา” แต่จากกรณีนี้อาจารย์กลับเช็คว่า “ขาด” จึงเป็นความไม่เข้ากันของสิ่งที่เกิดขึ้น

10. กลวิธีการคาดคะเน เป็นการใช้ถ้อยคำที่มีเจตนาคาดเดา หรือประมาณการโดยคร่าว ๆ (ปรีชา ธนะวิบูลย์ และสิริวรรณ นันทจันทุล, 2559) การศึกษาครั้งนี้พบว่าผู้โพสต์เจตนาคาดคะเนเกี่ยวกับการเรียนออนไลน์ว่าจะมีสิ่งใดเกิดขึ้น เช่น คาดคะเนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คาดคะเนค่าใช้จ่าย ถ้อยคำที่บ่งชี้การคาดคะเน เช่น บางที น่าจะ คงจะ พบจำนวน 6 โฟสต์ คิดเป็นร้อยละ 3.21 จากจำนวน โฟสต์ทั้งหมด 187 โฟสต์ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

ผมหวังว่าโรงเรียนจะเห็นและคำนึงบ้างนะคับ บางทีค่าไฟคงแพงกว่าค่าเทอม ถึงจะเรียนเหมือนเดิมแต่อยู่บ้านกับที่โรงเรียนมันคนละอย่างกันเลยนะคับ เอาเวลาเรียนนักเรียนไม่ถูกระเบียบหรือผิดกฎโรงเรียนไปคิดทบทวนตนเองนะคับ.... #เรียนออนไลน์ #โรงเรียนไทย

(ทวีตเตอร์, 17 กรกฎาคม 2564)

ตัวอย่างที่ 2

ขอเนตจากรัฐบาลเพื่อเอาไปเรียนออนไลน์ได้มั้ยคะ? เพราะดูจากสถานการณ์แล้วน่าจะเรียนออนไลน์ถึงปี 4 นะ!!! รัฐบาล ๆ ได้ภาษีจากพ่อแม่หนูไปแล้ว เอามาคืนหนูได้มั้ยคะ? ! #ไฟเซอร์ #เก็บไฟเซอร์ #เก้าแก้น้อย #โควิดวันนี้ #เรียนออนไลน์เราจะตายกันหมด #เรียนออนไลน์

(ทวีตเตอร์, 24 กรกฎาคม 2564)

ตัวอย่างข้างต้น เป็นกลวิธีการคาดคะเนที่ผู้โพสต์คาดเดาเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นจากการเรียนออนไลน์ โดยเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นก่อนนำไปสู่การคาดคะเน ตัวอย่างที่ 1 เป็นการคาดคะเนค่าใช้จ่ายจากการเรียนออนไลน์อยู่ที่บ้าน ทำให้ต้องจ่ายค่าไฟสูงขึ้น และอาจสูงกว่าค่าเทอม โดยใช้คำว่า “คงแพงกว่า” เป็นการคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงค่าใช้จ่ายที่ตามมา อันจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดการเรียนการสอน และตัวอย่างที่ 2 เป็นการคาดคะเนสถานการณ์การเรียนออนไลน์ว่ามีแนวโน้มที่จะยังคงดำเนินต่อไป โดยใช้คำว่า “น่าจะ” เพื่อให้รัฐบาลวางแผนแก้ปัญหาให้ดีกว่าที่เป็นอยู่

11. กลวิธีการคาดหวัง เป็นการคาดหมายหรือประมาณการโดยคร่าว ๆ (ปรีชา ธนะวิบูลย์ และสิริวรรณ นันทันทุล, 2559) การศึกษาครั้งนี้พบว่าผู้โพสต์ใช้ถ้อยคำที่คาดหวังให้มีสิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นเกี่ยวกับการเรียนออนไลน์ เช่น คาดหวังให้มีการบริหารจัดการประเทศที่มีคุณภาพ คาดหวังสังคมเพื่อนจากการเรียนออนไลน์ คาดหวังให้มีการเรียนในชั้นเรียน คาดหวังให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาช่วยเหลือ พบจำนวน 5 โปสต์ คิดเป็นร้อยละ 2.67 จากจำนวนโปสต์ทั้งหมด 187 โปสต์ ดังตัวอย่าง

ในวันที่นักเรียน นักศึกษา มีความยุ่งยาก และลำบากในการเรียนออนไลน์หลายครั้งเรียนอุปกรณ์ไม่พร้อม ไม่mnet ให้ลูกหลานได้เรียน >> ในยามลำบากอย่างนี้ จะมีค่ายมือถือไหนช่วยเด็กได้บ้าง #เรียนออนไลน์ #โควิด19

(ทวีเตอร์, 19 กรกฎาคม 2564)

ตัวอย่างข้างต้น เป็นกลวิธีการคาดหวังที่ผู้โพสต์แสดงออกด้วยถ้อยคำที่สื่อถึงความต้องการความช่วยเหลือจากหน่วยงาน หรือสถานประกอบการที่ผลิตเครื่องมือสื่อสาร สัญญาณเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยให้ข้อมูลความยากลำบากของนักเรียนที่ไม่มีความพร้อมในการเรียน เพราะขาดแคลนอุปกรณ์การเรียน จึงคาดหวังว่าหากสถานประกอบการยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือก็คงแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้

การอภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่า มีกลวิธีทางภาษาเพื่อนำเสนอทัศนคติต่อการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 โดยเฉพาะกลวิธีการอ้างประสบการณ์หรือข้อเท็จจริงเป็นวัจนกรรมกรกล่าวความจริงซึ่งพบมากที่สุด กลวิธีที่พบในลำดับถัดมา ได้แก่ การแสดงความรู้สึก การใช้คำถามเชิงวาติศิลป์ การติเตียน การเสียดสี การยืนยัน การเรียกร้อง การแนะนำ การสร้างอารมณ์ขัน การคาดคะเน และการคาดหวัง ผลการศึกษาทำให้เห็นว่า ผู้โพสต์ต้องการบอกเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นจากการเรียนออนไลน์ที่ได้ประสบมาให้คนอื่นรับรู้ เช่นเดียวกับการศึกษาของ ณัฐธิดา พันคำสาย และคณะ (2565) เรื่อง “วัจนกรรมโควิด 19 ในสื่อออนไลน์ : ประเภทวัจนกรรมและความหมาย” ที่ศึกษาข้อมูลกรกล่าวถึงโรคระบาดโควิด-19 จากแหล่งข้อมูล 5 แหล่ง ได้แก่ เฟซบุ๊ก อินสตาแกรม ไลน์ ทวิตเตอร์ และกูเกิล ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาในครั้งนี้ที่ระบุเฉพาะการโพสต์ที่มี “#การเรียนออนไลน์” ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 จากแหล่งข้อมูลทวิตเตอร์ และเฟซบุ๊ก ผลการศึกษาพบว่ามีความสอดคล้องกันในเรื่องการใช้วัจนกรรมกรกล่าวความจริงมากที่สุด เพราะผู้โพสต์ซึ่งเป็นผู้ใช้ภาษาบรรยายความรู้สึกของตนเองด้วยการบอกเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นโดยตรงไปตรงมา อย่างไรก็ตาม

ผลการศึกษาดังกล่าวแตกต่างกับการศึกษาของ กานตติดา อ่อนเกตุพล และอลิสตา คุ่มเคี่ยม (2565) เรื่อง กลวิธีทางภาษาในการแสดงความคิดเห็นที่มีต่อนวนิยายออนไลน์ในเว็บไซต์ “readAwrite” ที่พบกลวิธี การแสดงความรู้สึกมากที่สุด เพราะเป็นความรู้สึกของผู้อ่านต่อนวนิยายที่เป็นบันเทิงคดี มีเนื้อหาบันเทิงใจ และสะเทือนใจ

ผลการศึกษานี้ยังพบว่า กลวิธีทางภาษาที่พบจำนวนน้อยสองลำดับสุดท้าย คือ กลวิธี การคาดคะเน และการคาดหวัง เนื่องจากผู้โพสต์ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนจึงแสดงทัศนะเพื่อบอกเล่า เรื่องราว อารมณ์ความรู้สึกของตนเองมากกว่าจะไปคาดการณ์ว่าจะเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นต่อไป หรือ คาดหวังว่าควรเป็นอย่างไร เช่นเดียวกับกลวิธีการให้คำแนะนำที่พบเพียง 19 โพสต์ ต่างจากการศึกษา ของณัฐวดี คมประมุข, จริญญา ธรรมโชโต และพัชลินจ์ จินนุ่น (2561) เรื่อง “วัจนกรรมในการให้ คำปรึกษาเรื่องความรักในคอลัมน์คนดั่งนั่งเขียน ของดีเจพี่อ้อย” ที่พบวัจนกรรมคำแนะนำมากที่สุด ทั้งนี้เพราะเจตนาของการสื่อสารที่ต่างกัน กล่าวคือ เจตนาสำคัญของดีเจพี่อ้อยคือต้องการแนะนำ แนวทางการแก้ปัญหา เป็นการตอบสนองความต้องการของผู้ขอรับคำปรึกษาซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องราว เกี่ยวกับความรัก เป็นต้น

ผลการศึกษาในส่วนของ การสื่อความหมายนั้น เนื่องจากการศึกษานี้ระบุชัดเจนว่าเก็บ ข้อมูลมาจากทวิตเตอร์ และเฟซบุ๊กที่มี #การเรียนออนไลน์ ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 สิ่งที่ผู้โพสต์ต้องการสื่อสารจึงพบว่า เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเรียนออนไลน์หลายประเด็น เช่น วิธีการสอน การสั่งงาน การวัดและประเมินผล สภาพแวดล้อมในการเรียน สิ่งสนับสนุนและวัสดุอุปกรณ์ การเรียน สภาพแวดล้อมและความพร้อมของครอบครัว สภาพเศรษฐกิจ การบริหารจัดการการเรียน ออนไลน์ของภาครัฐ จึงแตกต่างกับการศึกษา “วัจนกรรมโควิด 19 ในสื่อออนไลน์ : ประเภทวัจนกรรม และความหมาย” ของณัฐนิชา ฟันคำสาย และคณะ (2565) ที่ผลการศึกษาด้านความหมาย พบ ความหมาย 6 กลุ่ม ได้แก่ ความรัก การแพทย์ การเมือง สังคมวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และบทเพลง ทั้งนี้ เพราะใช้แหล่งข้อมูลในการศึกษาที่มีเจตนาของการนำเสนอเนื้อหาแตกต่างกัน

การศึกษานี้เป็นการศึกษากลวิธีทางภาษา และการสื่อความหมายจาก #เรียนออนไลน์ ใน สถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 จากการโพสต์ในทวิตเตอร์ และเฟซบุ๊ก ข้อมูลเหล่านี้เป็น ประโยชน์สำหรับการจัดการศึกษาในสถานการณ์ดังกล่าว เพราะทำให้ทราบถึงความรู้สึก และเจตนาของ ผู้โพสต์ที่มีต่อการเรียนออนไลน์ ซึ่งพบว่ามีปัญหาหลายประการ สอดคล้องกับการศึกษาของ มนธิชา ทองหัตถา (2564) ที่กล่าวถึงปัญหาการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 จากการศึกษาเรื่อง “สภาพการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนปากพั้ง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ว่า เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงเกิดปัญหา ตามมาหลายประการ เช่น ปัญหาจากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สัญญาณอินเทอร์เน็ต โปรแกรมสำหรับการ เรียนออนไลน์ ปัญหาด้านการเงิน ปัญหาพฤติกรรมผู้เรียน ปัญหาครอบครัว เช่นเดียวกับการศึกษา ของ Lassoued, Z., Alhendawi, M., & Bashitialshaaer, R. (2020) ที่สำรวจปัญหาการเรียนออนไลน์ เป็นการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์ และนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในโลกาหรับ โดยพบว่า อาจารย์ และนักศึกษาต่างเผชิญกับปัญหา เช่น ปัญหาด้านการสอน ด้านการเงิน ด้านการบริหารจัดการ

จะเห็นว่าการศึกษาจากแหล่งข้อมูลประชากรที่มีการระบุกลุ่มเป้าหมายอย่างชัดเจน เช่น ครู อาจารย์ ผู้เรียน ในประเด็นการศึกษาข้างต้น แตกต่างกับการศึกษาผู้โพสต์ในสื่อออนไลน์ซึ่งเป็นบุคคลทั่วไปที่แสดงทัศนคติเกี่ยวกับการเรียนออนไลน์ เพราะการแสดงทัศนคติในสื่อออนไลน์ผู้โพสต์แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวางตามทัศนคติของตนเอง อย่างไรก็ตาม การสะท้อนทัศนคติผ่านภาษาที่ปรากฏในทวีปหรือข้อความที่โพสต์นอกจากทำหน้าที่สื่อแทนความคิดแล้วยังมีเจตนาและอำนาจในเชิงความคิดแฝงอยู่ (จันทิมา อังคพณชกิจ, 2562) โดยความคิดนั้นมุ่งหวังให้ผู้รับสารรับรู้ เข้าใจ หรือนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง การศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า จากมาตรการการเรียนออนไลน์ภายใต้วิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ทำให้มีผู้ได้รับผลกระทบ เช่น นักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครอง ครู โดยได้รับผลกระทบทั้งทางตรง และทางอ้อม รวมทั้งส่งผลต่อสุขภาพกาย สุขภาพใจ ผู้ที่ได้รับผลกระทบบางส่วนใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการโพสต์แสดงความคิดเห็นผ่านสื่อออนไลน์เพื่อสะท้อนให้สังคมได้รับรู้ ดังจะเห็นว่ากลวิธีทางภาษาที่ใช้มากที่สุดตามลำดับ คือ การอ้างประสบการณ์หรือข้อเท็จจริง และการแสดงความรู้สึก สื่อให้เห็นว่าผู้โพสต์นำสิ่งที่พบเจอมาแสดงทัศนคติให้สังคมรับรู้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นทัศนคติหรือความรู้สึกที่เป็นไปในทางลบเกี่ยวกับความไม่พร้อมขององค์ประกอบที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ นอกจากนี้ยังมีกลวิธีทางภาษาลักษณะอื่น ๆ ที่ผู้โพสต์มุ่งแสดงทัศนคติให้สังคมรับรู้ เช่น การติเตียน การเสียดสี การยืนยัน การเรียกร้อง การแนะนำ ในขณะที่กลวิธีการคาดคะเน และการคาดหวังเป็นกลวิธีทางภาษาที่พบน้อยที่สุด สื่อให้เห็นเจตนาว่าผู้โพสต์มุ่งนำเสนอข้อมูลของตนเองประสบหรือความรู้สึกของตนเองมากกว่าการคาดคะเนหรือคาดหวังให้มีสิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นเกี่ยวกับการเรียนออนไลน์ จะเห็นได้ว่าการนำเสนอข้อความในสื่อสังคมออนไลน์เป็นกลวิธีทางภาษารูปแบบหนึ่งที่สะท้อนเจตนา และสื่อความหมายให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ และพิจารณา เพื่อนำไปสู่กระบวนการแก้ปัญหาการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ เช่น การวัดผลและประเมินผลของครู การบริหารจัดการสิ่งสนับสนุนของภาครัฐ ความพร้อมและความเข้าใจของครอบครัว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 เป็นประโยชน์ต่อการทำความเข้าใจกลวิธีทางภาษา และการสื่อความหมายในสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นการสื่อสารที่สะท้อนทัศนคติ และเจตนาของผู้โพสต์ ทำให้เห็นมิติของภาษาที่ใช้เป็นเครื่องมือในการแสดงออกได้

1.2 เป็นประโยชน์ต่อการทำความเข้าใจสถานการณ์การเรียนออนไลน์ผ่านทัศนคติของผู้ใช้ทวิตเตอร์ และเฟซบุ๊ก ซึ่งเป็นข้อมูลสำหรับบุคคล หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ประกอบการวิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ เช่น วิธีการวัดผลและประเมินผลของครู การจัดหาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้อื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางแก้ปัญหา และพัฒนาการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษากลวิธีทางภาษา และการสื่อความหมายในสถานการณ์อื่น ๆ เช่น การนำเสนอข่าวการเมืองในช่วงการเลือกตั้ง การแสดงความคิดเห็นต่อข่าวเด่น ๆ ที่เป็นประเด็นเด่นในสังคม

รวมถึงการนำเสนอในสื่อประเภทอื่น ๆ เพื่อให้เห็นกลวิธีทางภาษา และการสื่อความหมายที่หลากหลายมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมโรค. (2564). *โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)*. <https://ddc.moph.go.th>
- กาญจนา ตันโพธิ์. (2563). การศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาและกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในเฟซบุ๊กแฟนเพจยอดนิยมของไทย. *วารสารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 39(1). 1-14.
- กานต์ธิดา อ่อนเกตุพล, และอลิสรา คุ่มเคี่ยม. (2565). กลวิธีทางภาษาในการแสดงความคิดเห็นที่มีต่อนวนิยายออนไลน์ในเว็บไซต์ “readAwrite”. *อินทนิลทักษิณสาร*, 17(1), 175-194.
- จันทิมา อังคพณิชกิจ. (2562). *การวิเคราะห์ข้อความ (Discourse Analysis)*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิตติมา บุญแลบ, และปณันดา เลอเลิศยุติธรรม. (2561). กลวิธีการขอร้องในการสื่อสารของสมาชิกในครอบครัว. *วารสารศิลปะศาสตร์ปริทัศน์*, 13(26), 104-115.
- ณัฐนิชา พันคำสาย, สุนิสา กัลป์เกตุ, อรณัฐ ลุสนธิ และอัญญิกา เผือกเนียม. (2565). วัจนกรรมโควิด 19 ในสื่อออนไลน์ : ประเภทวัจนกรรมและความหมาย. *วารสารอักษราพิบูล*, 3(2), 33-50.
- ณัฐวดี คมประมุล, จริญญา ธรรมโชโต และพัชลินจ์ จินนุ่น. (2561). *วัจนกรรมในการให้คำปรึกษาเรื่องความรัก ในคอลัมน์คนดังนั่งเขียนของดีเจที่อ้อย* [เอกสารนำเสนอ]. การประชุมขนาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9, จังหวัดสงขลา, ประเทศไทย.
- ปรีชา ณะวิบูลย์ และสิริวรรณ นันทจันทุล. (2559). วัจนกรรมคำคมความรักในเครือข่ายสังคมออนไลน์. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*, 10(1), 137-150.
- มนธิชา ทองหัตถา. (2564). สภาพการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนปากหนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารลวະศรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี*, 5(1), 43-51.
- รัชนิบูรณ์ เนตรภักดี, คัมภีร์ภาพ คงสำรวย, อานันท์ กรมน้อย, และเตือนใจ ผางคำ. (2563). ความปกติใหม่ (New Normal) กับแนวทางการจัดการศึกษาในประเทศไทย. *วารสารมหาวิทยาลัยมหาภูมิราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด*, 9(2), 752-763.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2557). *พจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม 1-2*. นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- วงศ์พันธ์ อมรินทร์เทวา. (2564). *เพราะการศึกษาหยุดไม่ได้ ต่างประเทศเรียนกันอย่างไรในช่วงโควิดออนไลน์*. <https://www.eef.or.th/education-abroad-covid>
- วัฒนา แชม่วงษ์, และคณะ. (2558). *กลวิธีการใช้ภาษาในวาทกรรมโฆษณาเครื่องสำอางไทย*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.

- วิทยา วาโย, อภิรดี เจริญกุล, ฉัตรสุตา กานกายนต์, และจรรยา คนใหญ่. (2563). การเรียนการสอนแบบออนไลน์ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 : แนวคิดและการประยุกต์ใช้จัดการเรียนการสอน. *วารสารศูนย์อนามัยที่ 9*, 14(34), 285-298.
- สินทรัพย์ ยืนยาว และคณะ. (2560). กลวิธีการแสดงความคิดเห็นกระทู้ทางการเมืองบนเฟซบุ๊ก ดอทคอม. *วารสารร่มยสาร*, 15(2), 83-91.
- อุมาภรณ์ สังขมาน. (2559). กลวิธีทางภาษาในวีจันกรรมเสียดสีเพื่อสร้างความตลกขบขันของไทย. *วารสารมนุษยศาสตร์วิชาการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 23(1), 154-178.
- Bezhovski, Z., & Poorani, S. (2016). The evolution of e-learning and new trends. *Information and Knowledge Management*, 6(3), 50-57.
- Lassoued, Z., Alhendawi, M., & Bashitialshaaer, R. (2020). An Exploratory Study of the Obstacles for Achieving Quality in Distance Learning during the COVID-19 Pandemic. *Education Sciences*, 10(9), 232.
<https://doi.org/10.3390/educsci10090232>